

The Development of a Bachelor of Nursing Science Outcome-Based Education
Program: Faculty of Nursing, Chiang Rai College
การพัฒนาหลักสูตรพยาบาลศาสตรบัณฑิตตามแนวทางการศึกษาที่มุ่งผลลัพธ์:
คณะพยาบาลศาสตร์ วิทยาลัยเชียงราย

พัชรินทร์	เงินทอง*	Patcharin	Ngoenthong*
วรรณวน	สุภาตา**	Waravan	Supata**
สิริภพ	ช่างเพียร**	Siraphop	Changpean**
ปาริชาติ	ปัญญา**	Parichat	Panya**
คณินิจ	เพชรรัตน์**	Khanuengnit	Phetcharat**
ญาณชฌาน	แก้วตา**	Yanutcha	Kaewta**
ธันยรัตน์	ชัยศิริภูวดล**	Thanairat	Chaisiriphuwadol**

Abstract

The changes in social, economic and health problems require a change in strategies in order to obtain graduates with appropriate competencies. Outcome-based education is a teaching method that focuses on the outcomes of graduated nurses based on curriculum objectives. In addition, it is responsive to stakeholders and social needs. This article's objective is to develop a Bachelor of Nursing Science outcome-based education program at the Faculty of Nursing, Chiang Rai College. Outcome-based education involves a key step: identification of graduates' characteristics or qualifications, which are informed by analysis of stakeholder preferences and needs, as well as the vision, mission, and philosophy of the College and Faculty of Nursing, which define course objectives, learning outcomes, and expected learning outcomes. Another important step considers the management of teaching and learning activities that will enable students to achieve the desired outcomes in addition to the measurement of achievement in which each process must have a corresponding connection in order to obtain graduates with competencies that meet the requirements of the institution.

Keywords: Curriculum development; Outcome-based education; Bachelor's degree of nursing, Chiang Rai College

* Corresponding Author, Lecturer of Faculty of Nursing, Chiang Rai College; e-mail: patcharin.ngoenthong@crc.ac.th

** Lecturer of Faculty of Nursing, Chiang Rai College

บทคัดย่อ

การเปลี่ยนแปลงของสังคม เศรษฐกิจ และปัญหาทางสุขภาพ ทำให้การผลิตบัณฑิตพยาบาลต้องมีการปรับเปลี่ยนกลยุทธ์เพื่อให้ได้บัณฑิตที่มีสมรรถนะที่เหมาะสม การศึกษาที่มุ่งผลลัพธ์เป็นการจัดการเรียนการสอนโดยเน้นผลลัพธ์ที่เกิดขึ้นกับบัณฑิตตามวัตถุประสงค์ของหลักสูตร ซึ่งสามารถตอบสนองต่อความต้องการของผู้ใช้บัณฑิตและสังคมได้ บทความนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อนำเสนอกระบวนการในการพัฒนาหลักสูตรพยาบาลศาสตรบัณฑิตตามแนวทางการศึกษาที่มุ่งผลลัพธ์ของคณะพยาบาลศาสตร์ วิทยาลัยเชียงราย ซึ่งประกอบด้วยขั้นตอนสำคัญ ได้แก่ การระบุลักษณะหรือคุณสมบัติของบัณฑิตซึ่งได้ข้อมูลมาจากการวิเคราะห์ความพึงพอใจและความต้องการของผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย วิสัยทัศน์ พันธกิจ และปรัชญา ของวิทยาลัยและคณะพยาบาลศาสตร์ การกำหนดวัตถุประสงค์ของหลักสูตร ผลการเรียนรู้ในระดับหลักสูตร และผลการเรียนรู้ที่คาดหวัง ขั้นตอนที่สำคัญอีกประการหนึ่งคือการออกแบบหลักสูตรที่ต้องคำนึงถึงการจัดการเรียนการสอนหรือกิจกรรมที่จะทำให้ นักศึกษาบรรลุผลลัพธ์ที่ต้องการ และการวัดผลสัมฤทธิ์ ซึ่งในแต่ละกระบวนการต้องมีความเชื่อมโยงสอดคล้องกัน ทั้งนี้เพื่อให้ได้บัณฑิตที่มีสมรรถนะตรงตามที่สถาบันต้องการ

คำสำคัญ: การพัฒนาหลักสูตร การศึกษาที่มุ่งผลลัพธ์ พยาบาลศาสตรบัณฑิต วิทยาลัยเชียงราย

* ผู้เขียนหลักอาจารย์ประจำคณะพยาบาลศาสตร์ วิทยาลัยเชียงราย e-mail: patcharin.ngoenthong@crc.ac.th

* อาจารย์ประจำคณะพยาบาลศาสตร์ วิทยาลัยเชียงราย

วันที่รับบทความ 18 เมษายน 2565 วันที่แก้ไขบทความ 1 กรกฎาคม 2565 วันที่ตอบรับบทความ 11 กรกฎาคม 2565

บทนำ

พยาบาลเป็นบุคลากรที่มีความสำคัญในการส่งเสริมภาวะสุขภาพและจัดบริการสุขภาพที่ได้มาตรฐานแก่ประชาชน อย่างไรก็ตามปัญหาการขาดแคลนพยาบาลยังมีอย่างต่อเนื่องจากหลายปัจจัย ในขณะที่มีความต้องการพยาบาลเพิ่มสูงขึ้น การผลิตบัณฑิตพยาบาลจึงมีความสำคัญในการสนับสนุนระบบสุขภาพในประเทศไทย (Sawaengdee, 2017)

คณะพยาบาลศาสตร์ วิทยาลัยเชียงราย ได้เปิดดำเนินการหลักสูตรพยาบาลศาสตรบัณฑิตในการผลิตพยาบาลวิชาชีพ เพื่อตอบสนองต่อความต้องการของผู้รับบริการและแก้ปัญหาความขาดแคลนพยาบาล โดยการให้โอกาสและพัฒนาพื้นฐานการศึกษาแก่ชาวเชียงราย ประชาชนในอนุภาคลุ่มน้ำโขง และผู้ที่สนใจ ซึ่งหลักสูตรพยาบาลศาสตรบัณฑิตได้รับการรับรองจากคณะกรรมการการอุดมศึกษาเมื่อวันที่ 31 กรกฎาคม พ.ศ. 2549 จากนั้นสภาการพยาบาลโดยคณะกรรมการสภาการพยาบาลได้มีมติให้ความเห็นชอบหลักสูตรพยาบาลศาสตรบัณฑิต เมื่อวันที่ 14 ธันวาคม พ.ศ. 2550 คณะพยาบาลศาสตร์ วิทยาลัยเชียงราย มีพันธกิจในการผลิตบัณฑิตพยาบาลที่มีสมรรถนะทางวิชาชีพ ประกอบด้วยการประยุกต์ใช้ความรู้ในการดูแลภาวะสุขภาพของบุคคลอย่างเป็นองค์รวมและสามารถบูรณาการความรู้กับการวิจัย รวมถึงการใช้ผลการวิจัยหรือหลักฐานเชิงประจักษ์ในการดูแลสุขภาพของบุคคล ครอบครัว และชุมชนเพื่อให้เกิดสุขภาวะที่ดีอย่างยั่งยืน มีทักษะในศตวรรษที่ 21 มีคุณธรรมจริยธรรมด้านความมีวินัย ความรับผิดชอบ และจิตสาธารณะ โดยได้ทำการจัดการเรียนการสอนและปรับปรุงหลักสูตรตามรอบทุก 5 ปีการศึกษามาจนถึงปัจจุบัน (Chiang Rai College, 2022)

จากสถานการณ์ภายนอกที่มีการเปลี่ยนแปลงทั้งในด้านของปัญหาทางสุขภาพ ปัญหาทางเศรษฐกิจและสังคม สำหรับปัญหาทางเศรษฐกิจและสังคม ได้แก่ การเปลี่ยนแปลงของโครงสร้างในครัวเรือน จากครอบครัวขยายสู่ครอบครัวเดี่ยว และการเข้าสู่ยุคระบบเศรษฐกิจและสังคมแบบดิจิทัล (Thailand 4.0) ส่งผลให้วิถีชีวิตความเป็นอยู่เปลี่ยนแปลงตามเทคโนโลยี มีการสื่อสารข้ามวัฒนธรรมปัญหาทางสุขภาพ ได้แก่ โรคติดต่อที่ไม่เรื้อรัง เช่น เบาหวาน ความดันโลหิตสูง เป็นต้น มีแนวโน้มเพิ่มสูงขึ้น การเข้าสู่สังคมผู้สูงวัยโดยสมบูรณ์ในปี พ.ศ. 2566 รวมถึงการแพร่ระบาดของเชื้อโคโรนาไวรัส หรือโควิด-19 ที่แพร่กระจายไปทั่วโลกทำให้เกิดความขาดแคลนอัตรากำลังในการให้การดูแลผู้ป่วย จากประเด็นดังกล่าวส่งผลให้ความต้องการบัณฑิตพยาบาลที่มีสมรรถนะทางวิชาชีพมากขึ้น (Chiang Rai College, 2022)

การออกแบบหลักสูตรพยาบาลศาสตรบัณฑิต จึงต้องมีความทันสมัยและสอดคล้องกับสภาพปัญหาทางสุขภาพ สังคมและเศรษฐกิจที่มีการปรับเปลี่ยนตลอดเวลา แนวคิดการพัฒนาหลักสูตรในช่วงที่ผ่านมาเป็นการกำหนดลักษณะรูปแบบการจัดการเรียนการสอนเพื่อให้เป็นไปตามวัตถุประสงค์ โดยกำหนดวัตถุประสงค์การเรียนรู้ มุ่งเน้นการวางกรอบสำหรับผู้สอนเพื่อให้บรรลุวัตถุประสงค์ที่วางไว้ เพื่อให้ทราบว่าผู้สอนจะดำเนินการสอนสิ่งใดให้กับผู้เรียนและใช้ผลการสอบเป็นตัวตัดสินประสิทธิภาพของการสอน อย่างไรก็ตามผลของคะแนนสอบไม่ได้สะท้อนความสามารถ ทักษะ หรือการคิดวิเคราะห์อย่างมีเหตุผลของนักศึกษา (Khanna, & Mehrotra, 2019) คุณสมบัติของบัณฑิตที่ต้องการในปัจจุบันต้องสามารถปฏิบัติงานเพื่อให้ได้ผลลัพธ์ตามที่ต้องการ มีทักษะในการปฏิบัติงาน (Skill set) ได้แก่ ทักษะการปฏิบัติงานเชิงวิชาชีพ และทักษะในการปฏิบัติทั่วไปที่สามารถปฏิบัติได้เอง โดยผู้ใช้บัณฑิตและสังคมคาดหวังว่าเมื่อบัณฑิตเริ่มปฏิบัติงานจะสามารถปฏิบัติงานได้อย่างเชี่ยวชาญ นอกจากนี้ในปัจจุบันที่มีสถานการณ์การแพร่ระบาดของโรคติดเชื้อโควิด-19 การดูแลผู้ป่วยและรูปแบบในการดูแลผู้ป่วยในยุคปกติวิถีใหม่ที่ต้องจำกัดผู้ดูแลผู้ป่วย การออกแบบหลักสูตรให้สอดคล้องต่อผลลัพธ์ที่ต้องการจึงมีความสำคัญดังนั้นจึงต้องมีการปรับเปลี่ยนแนวทางในการศึกษาเพื่อให้บัณฑิตพยาบาลมีความสามารถและสมรรถนะเป็นที่ต้องการของสังคม (Thailand Nursing and Midwifery Council, 2021)

การออกแบบหลักสูตรเพื่อตอบสนองความต้องการของผู้ใช้บัณฑิตโดยการมุ่งที่ผลลัพธ์เรียกว่า การศึกษาที่มุ่งผลลัพธ์ (Outcome- Based Education) การศึกษาที่มุ่งผลลัพธ์จะช่วยให้ในการส่งเสริมสมรรถนะทางวิชาชีพประกอบไปด้วยความรู้ ทักษะและความสามารถในการประยุกต์ใช้เพื่อต่อยอดเป็นสมรรถนะของบัณฑิต เป็นการเรียนรู้โดยมุ่งเน้นความรู้ความสามารถของผู้เรียนแบบเฉพาะเจาะจง โดยการกำหนดสมรรถนะและทักษะที่ผู้เรียนต้องปฏิบัติและออกแบบการจัดการเรียนการสอนให้สอดคล้องกับผลลัพธ์ที่ต้องการ (Premalatha, 2019) แม้ว่าการศึกษาที่มุ่งผลลัพธ์อาจไม่ใช่เรื่องใหม่สำหรับต่างประเทศแต่ยังเป็นเรื่องใหม่สำหรับหลายสถาบันทางการพยาบาล

บทความนี้มีวัตถุประสงค์ในการนำเสนอขั้นตอนและกระบวนการในการพัฒนาหลักสูตรที่มุ่งผลลัพธ์ของคณะพยาบาลศาสตร์ วิทยาลัยเชียงราย เพื่อนำเสนอหลักคิดและเป็นแนวทางสำหรับการนำไปใช้ในการพัฒนาหลักสูตรโดยผ่านการนำเสนอกระบวนการพัฒนาหลักสูตรของคณะพยาบาลศาสตร์ วิทยาลัยเชียงรายซึ่งได้รับการอนุมัติจากสภาการพยาบาลวันที่ 21 กุมภาพันธ์ พ.ศ. 2565

หลักคิดการออกแบบหลักสูตร

หลักสูตร (Curriculum) เป็นการจัดการประสบการณ์การเรียนรู้อย่างเป็นระบบ ให้กับผู้เรียนเพื่อให้เกิดประสบการณ์ในการเรียนรู้ ดังนั้นหลักสูตรจึงเป็นหัวใจในการจัดการศึกษา การออกแบบหลักสูตรในอดีตมุ่งเน้นการจัดการเรียนการสอนโดยการตั้งจุดมุ่งหมายทางการศึกษาที่สถาบันต้องการและวางแผนการจัดการประสบการณ์ทางการศึกษาให้สอดคล้องและมีประสิทธิภาพเพื่อให้บรรลุจุดมุ่งหมายที่วางไว้ (Tyler, 1949) ในการออกแบบหลักสูตรพยาบาลศาสตรบัณฑิต นอกจากสภาการพยาบาลเป็นองค์กรที่เกี่ยวข้องโดยตรงในการกำกับจัดการศึกษาทางการพยาบาลในประเทศไทยแล้ว ยังมีสำนักงานคณะกรรมการอุดมศึกษากำกับดูแล โดยมีมาตรฐานที่เกี่ยวกับการผลิตบัณฑิตตามกรอบมาตรฐานคุณวุฒิระดับอุดมศึกษาแห่งชาติเป็นการประกันคุณภาพบัณฑิตที่มุ่งหวังให้ผู้เรียนมีการพัฒนาการเรียนรู้ทั้ง 5 ด้าน ได้แก่ คุณธรรมจริยธรรม ความรู้ ทักษะทางปัญญา ทักษะความสัมพันธ์ระหว่างบุคคลและความรับผิดชอบ ทักษะการวิเคราะห์เชิงตัวเลข การสื่อสารและการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศ สำหรับบัณฑิตพยาบาลยังมีด้านที่ 6 คือ ทักษะทางวิชาชีพ ดังนั้นหลักคิดในการออกแบบจึงมุ่งเน้นการจัดการเรียนการสอนให้เป็นไปตามกรอบมาตรฐานคุณวุฒิระดับอุดมศึกษาแห่งชาติให้สอดคล้องกับปรัชญาของการอุดมศึกษา ปรัชญาของสถาบันอุดมศึกษา ข้อกำหนดสภาการพยาบาลมาบูรณาการ รวมถึงวิสัยทัศน์พันธกิจและวัตถุประสงค์ของสถาบัน (Kaewsarn, Tubtheing, & Thongkumrod, 2016)

การศึกษาที่มุ่งผลลัพธ์ (Outcome- Based Education)

การศึกษาที่มุ่งผลลัพธ์เป็นการจัดการเรียนการสอนที่มุ่งเน้นผลลัพธ์การเรียนรู้ โดยมีหลักปรัชญาว่า การศึกษาควรมีจุดมุ่งหมายในการผลิตนักศึกษาที่มีความรู้ความสามารถที่เฉพาะเจาะจงตามความต้องการของผู้ใช้บัณฑิตและสถาบัน เป็นการตั้งคำถามว่าผู้เรียนได้เรียนรู้และเข้าใจอะไรมากกว่าการตอบคำถามว่าผู้สอนได้สอนอย่างไร การจัดหลักสูตรแบบมุ่งผลลัพธ์นี้ใช้ผลลัพธ์ที่หลักสูตรต้องการในการกำหนดกลยุทธ์ในการสอน ประสบการณ์ในการเรียนรู้และวิธีการประเมินผล (Gurukkal, 2020) ซึ่งมีลักษณะสำคัญ การจัดการเรียนการสอนที่มุ่งผลลัพธ์ ได้แก่ การออกแบบหลักสูตรแบบการมุ่งเน้นผลผลิตสุดท้าย (Backwards curriculum design) ผู้ออกแบบหลักสูตรต้องกำหนดเป้าหมายสุดท้ายของการจัดการเรียนการสอนและผลลัพธ์ที่ต้องการให้ผู้เรียนแสดงพฤติกรรมเมื่อสำเร็จการศึกษา การศึกษาที่มุ่งผลลัพธ์เป็นแนวคิดในการพัฒนาคุณภาพของบัณฑิตในระดับอุดมศึกษาเพื่อให้บัณฑิตมีคุณสมบัติในการประกอบวิชาชีพและเป็นผู้ที่มีคุณภาพในระดับสากล เป็นการจัดการศึกษาที่ออกแบบเพื่อให้เกิดผลลัพธ์ที่คาดหวังจะให้ผู้เรียนบรรลุเมื่อจบหลักสูตร โดยมีการใช้กลยุทธ์การสอน

การประเมินผล การจัดสิ่งแวดล้อมในการศึกษาตามบริบทของผลลัพธ์การเรียนรู้ที่ต้องการ (Thadakant, 2020) การจัดการศึกษาจึงต้องกำหนดสมรรถนะบัณฑิตและคุณลักษณะที่พึงประสงค์ ปรับกลยุทธ์การสอนและการวัดและประเมินผลที่มุ่งผลลัพธ์การเรียนรู้ของผู้เรียน แนวคิดพื้นฐานของการศึกษาที่มุ่งผลลัพธ์เป็นการมุ่งเน้นผลผลิตสุดท้าย (end products) โดยการออกแบบหลักสูตรจะเน้นให้ผู้เรียนมีการเรียนรู้จนเกิดความเข้าใจ และได้รับประสบการณ์ที่จำเป็นและเหมาะสมเพื่อให้สามารถประยุกต์ใช้ความรู้และบรรลุผลการเรียนรู้ที่พึงประสงค์ (intended learning outcome) หรือผลการเรียนรู้ที่คาดหวัง (expected learning outcomes) ผลการเรียนรู้ที่กำหนดไว้ในรายวิชา (course learning outcomes) และผลการเรียนรู้ในหลักสูตร (Program learning outcomes) โดยผู้ออกแบบหลักสูตรต้องกำหนดวิธีการจัดการเรียนการสอน การวัดและประเมินผลให้เหมาะสมและสอดคล้องกับผลการเรียนรู้ (Jinruang, Naraphong, & Nithitanitwat, 2018)

การออกแบบหลักสูตรต้องใช้ข้อมูลสำหรับการพัฒนาหรือปรับปรุงหลักสูตร ประกอบด้วย 1) กรอบมาตรฐานคุณวุฒิระดับอุดมศึกษาแห่งชาติ พ.ศ.2560 2) ประกาศ กกอ. เรื่องแนวทางปฏิบัติตามกรอบมาตรฐานคุณวุฒิ ระดับอุดมศึกษาแห่งชาติ พ.ศ.2560 3) มาตรฐานคุณวุฒิระดับปริญญาตรี สาขาพยาบาลศาสตร์ พ.ศ.2560 4) ข้อบังคับสภาการพยาบาลว่าด้วยการให้ความเห็นชอบหลักสูตรการศึกษาวชิการพยาบาลและการผดุงครรภ์ระดับวิชาชีพ 5) เกณฑ์มาตรฐานหลักสูตรระดับปริญญาตรีของ สกอ. 6) ผลการทวนสอบมาตรฐานผลการเรียนรู้ระดับหลักสูตร ประกอบด้วย ผลการประเมินบัณฑิตจากผู้ใช้บัณฑิตและผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย และข้อมูลการทำงานของบัณฑิต 7) ผลการประเมินและวิเคราะห์หลักสูตร 2560 ทั้งด้านบริบท ปัจจัยนำเข้า กระบวนการและผลผลิต 8) ข้อมูลอื่น ๆ เช่น ความต้องการของสังคมและตลาดแรงงาน ความก้าวหน้า แนวโน้มของวิชาชีพและวิชาการ ปรัชญาการศึกษา (ปรัชญาทางการพยาบาลและการจัดการศึกษา) เป็นต้น ทั้งนี้หลักสูตรต้องระบุที่มาของคุณลักษณะบัณฑิตที่พึงประสงค์ตรงกับความต้องการของผู้ประกอบการที่เป็นผู้มีส่วนได้ส่วนเสียของหลักสูตร (ผลการประเมินคุณภาพบัณฑิต) และรายงานวิธีการจัดประชุมเพื่อวิเคราะห์กำหนดผลการเรียนรู้ที่คาดหวังของหลักสูตร

การออกแบบหลักสูตรในอดีตที่ผ่านมาแม้ว่าจะเป็นแนวคิดการให้ผู้เรียนเป็นศูนย์กลาง (students center) แต่การจัดการเรียนการสอนมุ่งเน้นให้ผู้สอนบรรลุวัตถุประสงค์การสอนที่ตั้งไว้ (teachers led teaching) โดยมีเป้าหมายให้ผู้เรียนได้รับความรู้ตรงตามวัตถุประสงค์และใช้การสอบเป็นการประเมินผลการสอน อย่างไรก็ตามข้อจำกัดของหลักสูตรได้แก่ ความไม่ชัดเจนของสมรรถนะทางวิชาชีพของนักศึกษา เนื่องจากระดับคะแนนไม่สามารถบอกถึงสมรรถนะและความสามารถของนักศึกษาได้ทั้งหมด ในขณะที่มีความต้องการบัณฑิตที่มีสมรรถนะทางวิชาชีพมากขึ้น (Khanna, & Mehrotra, 2019)

การศึกษาที่มุ่งผลลัพธ์กับการจัดการศึกษาในหลักสูตรพยาบาลศาสตรบัณฑิต

การเรียนการสอนของพยาบาลมีความต้องการใช้สมรรถนะในการปฏิบัติเชิงวิชาชีพเป็นอย่างมาก แต่พบว่าบัณฑิตพยาบาลเมื่อเข้าสู่การเป็นพยาบาลวิชาชีพยังขาดทักษะความสามารถในการนำความรู้ไปปฏิบัติซึ่งเป็นส่วนสำคัญในการให้บริการทางการแพทย์ การจัดการศึกษามุ่งผลลัพธ์ในการจัดการศึกษา เป็นการปฏิรูปการเรียนการสอนเพื่อให้บัณฑิตพยาบาลมีความสามารถเป็นแนวทางที่เน้นผลลัพธ์ของการออกแบบหลักสูตร การวัดพฤติกรรม ความรู้ การกระทำและทักษะที่จำเป็นต่อการปฏิบัติการพยาบาล (Tan, Chan, Subramaniam, & Ping, 2018) การจัดการเรียนการสอนแบบการศึกษาที่มุ่งผลลัพธ์มุ่งเน้นในผลลัพธ์สุดท้ายว่าผู้เรียนได้เรียนรู้อะไร มีความเข้าใจอย่างไร สามารถสาธิตหรือนำมาปรับใช้ได้อย่างไร (Singh & Ramya, 2011) ตัน และคณะ (Tan et al., 2018) ศึกษาผลลัพธ์การออกแบบหลักสูตรพยาบาลศาสตรบัณฑิตโดยใช้การศึกษาที่มุ่งผลลัพธ์ พบว่าการ

กำหนดผลลัพธ์ที่สถาบันต้องการและจัดการเรียนการสอนเพื่อตอบสนองผู้เรียนให้ได้ผลลัพธ์ที่ต้องการส่งผลต่อความรู้ของผู้เรียนและทักษะที่มีความเฉพาะเจาะจง รวมถึงความพึงพอใจในการจัดการเรียนการสอน

ประเทศไทย การออกแบบหลักสูตรพยาบาลศาสตรบัณฑิตแบบการศึกษาที่มุ่งผลลัพธ์ยังเป็นเรื่องใหม่ เนื่องจากในอดีตหลักสูตรพยาบาลศาสตรบัณฑิตมักใช้วิธีการที่แตกต่างกัน เช่น การใช้ปัญหาเป็นฐาน (Problem-based learning) หรือความสามารถเป็นฐาน (Competency based learning) แนวคิดและองค์ประกอบสำคัญของสมรรถนะบัณฑิตพยาบาล (Jinruang et al., 2018) ประกอบด้วย 1) ต้องสามารถนำความรู้และความเข้าใจในวิชาพื้นฐานที่หลากหลายมาบูรณาการในศาสตร์ทางการพยาบาลได้ 2) ต้องมีทักษะในด้านภาวะผู้นำ การพัฒนาคุณภาพภายใต้ความปลอดภัยของผู้ป่วย 3) มีความเข้าใจและสามารถประยุกต์ใช้หลักฐานเชิงประจักษ์ในการปฏิบัติการพยาบาลได้ 4) มีความสามารถในการจัดการด้านเทคโนโลยีสารสนเทศและการจัดการข้อมูลผู้ป่วย 5) มีความรู้เรื่องนโยบายสุขภาพ กฎหมายหรือปัจจัยอื่นที่ส่งผลกระทบต่อระบบบริการทางสุขภาพ 6) มีความสามารถในการสื่อสารและการทำงานเป็นทีมกับสหสาขาวิชาชีพ 7) มีทักษะในการส่งเสริมสุขภาพและการป้องกันโรค 8) มีคุณธรรมจริยธรรม เคารพศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์ และ 9) สามารถให้บริการการพยาบาลในทุกช่วงวัยของชีวิตที่มีความแตกต่างทางวัฒนธรรม ซึ่งสอดคล้องกับสมรรถนะทางวิชาชีพที่สภาการพยาบาลกำหนดไว้

สภาการพยาบาลได้กำหนดสมรรถนะที่ต้องการโดยการกำหนดเป็นคุณลักษณะตามมาตรฐานคุณวุฒิระดับปริญญาตรี สาขาพยาบาลศาสตร์ พ.ศ. 2560 เน้นความรอบรู้ในศาสตร์ทางการพยาบาล ทักษะในการปฏิบัติการพยาบาล การสื่อสารด้วยภาษาไทยและภาษาอังกฤษ การคิดอย่างเป็นระบบ ความรู้ความสามารถในการด้านเทคโนโลยีดิจิทัล การใช้กระบวนการวิจัยและการพัฒนานวัตกรรม การแสดงภาวะผู้นำ การมีคุณธรรมจริยธรรม มีความสนใจใฝ่รู้ สามารถใช้การวิเคราะห์เชิงตัวเลขและการใช้สถิติ การมีทัศนคติที่ดีต่อวิชาชีพ เป็นพลเมืองที่ดี และสามารถปฏิบัติงานสภาพการณ์ความแตกต่างทางวัฒนธรรม

การจัดการเรียนการสอนในหลักสูตรพยาบาลศาสตรบัณฑิตของคณะพยาบาลศาสตร์ วิทยาลัยเชียงราย ได้ทำการวิเคราะห์สถานการณ์ภายนอกที่จำเป็นต้องนำมาพิจารณาในการวางแผนหลักสูตร ได้แก่ ปัญหาสุขภาพที่เปลี่ยนแปลงไป สถานการณ์ทางสังคมและเศรษฐกิจ และความต้องการของผู้ใช้บัณฑิตและสังคม ซึ่งปัญหาสุขภาพที่เปลี่ยนแปลงไปในสังคมปัจจุบันส่งผลต่อความต้องการการใช้บัณฑิต โดยเฉพาะอย่างยิ่งการเปลี่ยนแปลงโครงสร้างของประชากรไทยทำให้ประเทศไทยกำลังจะก้าวเข้าสู่สังคมผู้สูงอายุโดยสมบูรณ์ในปี พ.ศ. 2566 (Office of the National Economic and Social Development Council, 2019) ปัญหาของโรคระบาด เช่น การติดเชื้อโคโรนาไวรัสหรือโควิด-19 ทำให้วิถีชีวิตของประชาชนเปลี่ยนไปทั้งในส่วนของความต้องการการดูแลส่วนบุคคล ครอบครัว และชุมชน สำหรับสถานการณ์ทางสังคมและเศรษฐกิจ สถานการณ์ที่มีการเปลี่ยนแปลงของเทคโนโลยีอย่างรวดเร็ว (technology disruption) ทำให้เกิดความผันผวนของสภาพแวดล้อมทางธุรกิจ เศรษฐกิจทั้งภายในและภายนอกประเทศ นอกจากนี้ยังมีการย้ายถิ่นฐานหรือแรงงานข้ามชาติยังส่งผลการพิจารณาหลักสูตร เช่นเดียวกันกับความต้องการการใช้บัณฑิตที่มีสมรรถนะที่เหมาะสมซึ่งเป็นผลจากสถานการณ์ที่ได้กล่าวมาข้างต้น ดังนั้นสมรรถนะของพยาบาลวิชาชีพที่ต้องการ ได้แก่ พยาบาลวิชาชีพที่มีความสามารถปฏิบัติงานได้จริง มีความรู้และทักษะความสามารถในการประยุกต์ใช้ความรู้ในการดูแลผู้ป่วย ผู้สูงอายุ และชุมชน มีความสามารถในการสื่อสาร สามารถให้บริการทางสุขภาพแบบข้ามวัฒนธรรม และทันต่อเหตุการณ์

กระบวนการพัฒนาหลักสูตรพยาบาลศาสตรบัณฑิตตามแนวทางการศึกษาที่มุ่งผลลัพธ์

กระบวนการพัฒนาหลักสูตรซึ่งสามารถสรุปเป็นกระบวนการเรียกว่า Constructive Alignment ได้แก่ การกำหนดวัตถุประสงค์และผลการเรียนรู้ที่คาดหวัง การประเมินผู้เรียนตามผลลัพธ์ที่คาดหวัง และการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน (Thadakant, 2020) ซึ่งในการพัฒนาต้องนำข้อมูลสำหรับการพัฒนาหรือปรับปรุงหลักสูตรที่เกี่ยวข้องมาวิเคราะห์และออกแบบสมรรถนะของบัณฑิตในแต่ละชั้นปีและสมรรถนะที่บัณฑิตเมื่อสำเร็จการศึกษา โดยกำหนดเป็นวัตถุประสงค์ของหลักสูตร (Program Education Objectives: PEOs) ผลลัพธ์การเรียนรู้ที่คาดหวัง (Program Learning Outcomes: PLOs) เชื่อมโยงความสอดคล้องและพัฒนา (Sub-expected Learning Outcomes: sub ELOs) เพื่อนำไปสู่การจัดการเรียนการสอนในแต่ละรายวิชา (Course Learning Outcomes: CLOs) โดยการพัฒนาหลักสูตรของคณะพยาบาลศาสตร์ วิทยาลัยเชียงรายมีกระบวนการพัฒนาดังนี้

1. การระบุลักษณะหรือคุณสมบัติของบัณฑิต วัตถุประสงค์ของหลักสูตร (Program Education Objectives: PEOs) และผลการเรียนรู้ในระดับหลักสูตร (Program Learning Outcomes: PLOs)

1.1 การระบุผลลัพธ์เมื่อบัณฑิตจบการศึกษาจากหลักสูตร ได้แก่ การระบุลักษณะหรือคุณสมบัติของบัณฑิต เป็นการระบุผลลัพธ์เมื่อบัณฑิตจบการศึกษาจากหลักสูตรจะมีลักษณะอย่างไร โดยการกำหนดคุณลักษณะบัณฑิตที่ต้องการให้ชัดเจน รวมถึงความสามารถหรือทักษะที่สอดคล้องกับหลักสูตร เพื่อกำหนดเป็นวัตถุประสงค์ของหลักสูตร (Program Education Objectives: PEOs) การได้มาซึ่งวัตถุประสงค์ของหลักสูตร ต้องนำข้อมูลมาพิจารณาหลายด้าน เช่น ข้อมูลจากผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย ได้แก่ นักศึกษา อาจารย์ ผู้ใช้บัณฑิต และกฎระเบียบข้อบังคับต่าง ๆ เป็นต้น คณะพยาบาลศาสตร์ วิทยาลัยเชียงรายเริ่มการออกแบบและพัฒนาหลักสูตรโดยการนำข้อมูลสำหรับการพัฒนาหรือปรับปรุงหลักสูตรที่เกี่ยวข้องทั้งหมดเข้ามาพิจารณาเพื่อกำหนดวัตถุประสงค์ของหลักสูตร โดยมุ่งเน้นสมรรถนะ ทักษะคตินักศึกษาเมื่อสิ้นสุดการศึกษาจากหลักสูตร

ตารางที่ 1 ตัวอย่างวัตถุประสงค์ของหลักสูตรที่ได้จากการวิเคราะห์ข้อมูลที่จำเป็นในการพัฒนาหลักสูตร

ลำดับ	วัตถุประสงค์ของหลักสูตร (Program Education Objectives)
	ภายหลังการจบหลักสูตร บัณฑิตคณะพยาบาลศาสตร์ วิทยาลัยเชียงราย จะมีลักษณะดังนี้
1	มีความรู้ในศาสตร์ทางการแพทย์ การผดุงครรภ์ และศาสตร์ที่เกี่ยวข้อง และสามารถประยุกต์ใช้ในการปฏิบัติการพยาบาล
2	มีความสามารถในการปฏิบัติการพยาบาลแบบองค์รวม การใช้กระบวนการพยาบาล การใช้ยาอย่างสมเหตุผล และคำนึงถึงความปลอดภัย ภายใต้กฎหมายและจรรยาบรรณวิชาชีพการพยาบาลและการผดุงครรภ์ กับประชาชนทุกช่วงวัย ทั้งที่มีสุขภาพดี มีความเสี่ยงหรือมีปัญหาสุขภาพกายและจิตสังคมโดยบูรณาการความแตกต่างทางวัฒนธรรม

1.2 การระบุผลลัพธ์การเรียนรู้ในระดับหลักสูตร ผลลัพธ์การเรียนรู้ในระดับหลักสูตร (PLOs) หมายถึง ผลของการเรียนที่เป็นเกณฑ์บ่งชี้ลักษณะเฉพาะของนักศึกษาหรือการเรียนรู้ที่เกิดขึ้นจากกระบวนการเรียนรู้ที่สถาบันกำหนดไว้ ซึ่งการได้มาซึ่งการกำหนดผลการเรียนรู้ในระดับหลักสูตรเป็นการกำหนดสิ่งที่ต้องการวัดผลจริง และต้องสอดคล้องตามวัตถุประสงค์ของหลักสูตร (PEOs) เป็นการกำหนดผลการเรียนรู้ที่คาดหวัง (Expected Learning Outcomes: ELOs) ซึ่งจะกำหนดว่าบัณฑิตสามารถทำอะไรได้บ้าง โดยเขียนในลักษณะของกิริยา เช่น ประยุกต์ใช้ แสดงออก คิดอย่างเป็นระบบ แสดงภาวะผู้นำ เป็นต้น ทั้งนี้สามารถจำแนกออกเป็น specific

learning outcome ได้แก่ ผลลัพธ์การเรียนรู้ที่เฉพาะเจาะจงของหลักสูตร เช่น สามารถใช้กระบวนการพยาบาลในการดูแลผู้ป่วยได้ และ generic learning outcome ได้แก่ ผลลัพธ์การเรียนรู้ทั่วไปของหลักสูตร เช่น มีคุณธรรมจริยธรรม เคารพศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์ เป็นต้น

ตารางที่ 2 ตัวอย่างผลลัพธ์การเรียนรู้ในระดับหลักสูตร (Program Learning Outcomes: PLOs)

ลำดับ	ผลลัพธ์การเรียนรู้ในระดับหลักสูตร (Program Learning Outcomes)
เมื่อสิ้นสุดการเรียนการสอนของหลักสูตรบัณฑิตสามารถ	
1	ประยุกต์ใช้ความรู้ที่เกี่ยวข้องกับศาสตร์ทางการพยาบาล และการผดุงครรภ์ ในการปฏิบัติการพยาบาลได้
2	มีทักษะปฏิบัติการพยาบาลแบบองค์รวม การใช้กระบวนการพยาบาล การใช้อย่างสมเหตุสมผล และคำนึงถึงความปลอดภัย ภายใต้กฎหมายและจรรยาบรรณวิชาชีพการพยาบาลและ การผดุงครรภ์ กับประชาชนทุกช่วงวัย ทั้งที่มีสุขภาพดี มีความเสี่ยงหรือมีปัญหาสุขภาพกายและจิตสังคมโดยบูรณาการความแตกต่างทางวัฒนธรรม

1.3 การกำหนดสมรรถนะของนักศึกษาแต่ละชั้นปี โดยการนำผลลัพธ์การเรียนรู้ในระดับหลักสูตรมา กำหนดสมรรถนะที่ต้องการในแต่ละชั้นปีโดยต้องตรวจสอบความสอดคล้องและเชื่อมโยงของวัตถุประสงค์ของหลักสูตร (PEOs) และผลลัพธ์การเรียนรู้ในระดับหลักสูตร (PLOs)

ตาราง 3 ตัวอย่างการกำหนดผลลัพธ์การเรียนรู้ที่คาดหวังรายชั้นปี (Year Learning Outcome, YLOs) หลังจากได้ผลการเรียนรู้ที่คาดหวังของหลักสูตร (PLOs)

ชั้นปีที่ 1	ชั้นปีที่ 2	ชั้นปีที่ 3	ชั้นปีที่ 4
เมื่อสิ้นสุดการเรียนการสอนของหลักสูตรบัณฑิตสามารถ			
อธิบายความรู้ศาสตร์ทางการพยาบาล	1. อธิบายความรู้ศาสตร์ทางการพยาบาลและการผดุงครรภ์ 2. ประยุกต์ใช้ความรู้ศาสตร์ทางการพยาบาลในการพยาบาลพื้นฐาน	1. ประยุกต์ใช้ความรู้ศาสตร์ทางการพยาบาลในการให้ความรู้เพื่อส่งเสริมสุขภาพและป้องกันโรคแก่ผู้รับบริการเด็กวัยรุ่น และผู้ใหญ่ ผู้รับบริการทุกช่วงวัยที่มีสุขภาพจิตดี และมีปัญหาทางสุขภาพจิต ผู้รับบริการในชุมชน ทุกช่วงวัยและทุกภาวะสุขภาพ....	1. ประยุกต์ใช้ความรู้ทางการพยาบาลในการวินิจฉัยและรักษาโรคเบื้องต้นได้....

1.4 ตรวจสอบความสอดคล้องระหว่างวัตถุประสงค์ของหลักสูตรและผลลัพธ์การเรียนรู้ในระดับหลักสูตร ซึ่งในการออกแบบหลักสูตรต้องตรวจสอบความสอดคล้องของวัตถุประสงค์ (PEOs) และผลลัพธ์การเรียนรู้ของหลักสูตรที่คาดหวัง (PLOs) และ ความเชื่อมโยงระหว่างผลลัพธ์การเรียนรู้ที่คาดหวัง (PLOs) ตามตารางที่ 4 และผลการเรียนรู้ตามกรอบมาตรฐานคุณวุฒิระดับปริญญาตรี (TQF) ตามตารางที่ 5 เพื่อให้แน่ใจว่าสามารถวัดผลได้อย่างครอบคลุม

ตารางที่ 4 ตัวอย่างการตรวจสอบความสอดคล้องของวัตถุประสงค์ (PEOs) และผลลัพธ์การเรียนรู้ของหลักสูตรที่คาดหวัง (PLOs)

PEOs	PLOs									
	๑	๒	๓	๔	๕	๖	๗	๘	๙	๑๐
มีความรู้ในศาสตร์ทางการแพทย์ การผดุงครรภ์ และศาสตร์ที่เกี่ยวข้อง และสามารถประยุกต์ใช้ในการปฏิบัติการพยาบาล	/	/	/				/			

ตารางที่ 5 ตัวอย่างการตรวจสอบความเชื่อมโยงระหว่างผลลัพธ์การเรียนรู้ที่คาดหวัง (PLOs) และผลการเรียนรู้ตามกรอบมาตรฐานคุณวุฒิระดับปริญญาตรี (TQF)

ผลการเรียนรู้ที่คาดหวังของหลักสูตร (PLOs)	ผลการเรียนรู้ตามกรอบมาตรฐานคุณวุฒิระดับปริญญาตรี (TQF)					
	คุณธรรมจริยธรรม	ความรู้	ทักษะทางปัญญา	ทักษะความสัมพันธ์ระหว่างบุคคลและความรับผิดชอบ	ทักษะการวิเคราะห์เชิงตัวเลขการสื่อสารและการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศ	ทักษะการปฏิบัติทางวิชาชีพ
PLOs 1 อธิบายความรู้ที่เกี่ยวข้องกับความรู้ทั่วไป วิทยาศาสตร์พื้นฐานและ วิทยาศาสตร์ สุขภาพ ภาษาไทยและภาษาอังกฤษ การใช้เทคโนโลยีสารสนเทศ		/	/		/	

2. การออกแบบหลักสูตร (Curriculum development)

การออกแบบหลักสูตรใช้รูปแบบ Backwards Curriculum Design เมื่อกระบวนการในการกำหนดผลลัพธ์การเรียนรู้ของผู้เรียน กำหนดวัตถุประสงค์ของหลักสูตร และผลการเรียนรู้ในระดับหลักสูตรเสร็จสิ้นแล้ว จากนั้นจึงออกแบบโครงสร้างหลักสูตรหรือกลยุทธ์ในการจัดการเรียนการสอนและการประเมินผลให้สอดคล้องเพื่อให้บรรลุวัตถุประสงค์ที่ต้องการ (ตารางที่ 6) และการนำผลลัพธ์การเรียนรู้ที่คาดหวังลงสู่การจัดทำแผนการเรียนรู้อิงผู้เรียนโดยพิจารณาจากคำอธิบายรายวิชาและกำหนดข้อย่อยในสิ่งจะวัด และกำหนดผลลัพธ์การเรียนรู้ระดับรายวิชา (Course Learning Outcome)

ตารางที่ 6 ตัวอย่างการกำหนดกลยุทธ์การสอนและการวัดและประเมินผล

ผลลัพธ์การเรียนรู้ระดับหลักสูตร	กลยุทธ์การสอน	กลยุทธ์การวัดและประเมินผล
PLO1 อธิบายความรู้ที่เกี่ยวข้องกับความรู้ทั่วไป วิทยาศาสตร์ พื้นฐานและวิทยาศาสตร์สุขภาพ ทักษะทางภาษาไทย และภาษาอังกฤษ การใช้เทคโนโลยีสารสนเทศ	1. การเรียนรู้แบบมีส่วนร่วมและการอภิปรายร่วมกันในชั้นเรียนโดยยึดผู้เรียนเป็นศูนย์กลาง 2. จัดการเรียนการสอนแบบ active learning 3. การเรียนรู้ด้วยตนเองโดยการมอบหมายงานให้ทำรายงานเพิ่มเติม 4. นำเสนอรายงานด้วยสื่อสารสนเทศที่หลากหลายโดยใช้ภาษาทางวิชาการ 5. จัดบรรยายโดยวิทยากรภายนอกที่มีความเชี่ยวชาญหรือมีประสบการณ์ตรงตามสาขาวิชา	1. การสอบวัดความรู้โดยการให้ข้อสอบทั้งอัตนัยและปรนัย 2. การสังเกตและการประเมินพฤติกรรม การแสดงความคิดเห็นหรือร่วมอภิปรายในประเด็นต่าง ๆ 3. การประเมินจากรายงาน งานที่ได้รับมอบหมาย หรือรายงานการศึกษาค้นคว้า 4. แบบประเมินการนำเสนอรายงาน 5. แบบประเมินตนเองของนักศึกษา เช่น การมีส่วนร่วมในกิจกรรมและการสะท้อนคิด

3. การออกแบบแผนการเรียนรู้ของผู้เรียน (Course Learning Outcome: CLOs)

จาก PEOs, PLOs และ YLOs ที่กำหนดขึ้นทำให้สถาบันได้นำมาพิจารณาความรู้ ทักษะเฉพาะและทักษะทางสังคมหรือคุณลักษณะอุปนิสัยที่นักศึกษาจะต้องได้รับการส่งเสริมเพื่อให้บรรลุวัตถุประสงค์ที่ต้องการ การออกแบบแผนการเรียนรู้ของผู้เรียนเป็นการนำแผนพัฒนาหลักสูตรลงสู่การจัดการเรียนการสอน โดยแบ่งเป็นวิชาพื้นฐานวิชาชีพ (fundamental modules) วิชาหลัก (core modules) และวิชาเลือก (electronic modules) ซึ่งต้องมีความสอดคล้องกับผลลัพธ์การเรียนรู้ที่ต้องการการออกแบบกิจกรรมการเรียนการสอน (learning activity) และวิธีการวัดและประเมินผลนักศึกษา (Assessment) เพื่อให้บรรลุตามวัตถุประสงค์ที่สถาบันต้องการ โดยกำหนดผลการเรียนรู้ที่คาดหวังของรายวิชาที่เหมาะสมต่อสมรรถนะที่ต้องการของแต่ละชั้นปี และกำหนดรหัสสำหรับทักษะความรู้ ทักษะเฉพาะ และความสามารถเชิงสมรรถนะ (knowledge, specific skills and soft skill) เพื่อนำไปกำหนดความสอดคล้องกับผลลัพธ์การเรียนรู้ที่คาดหวังและนำลงสู่แต่ละรายวิชา (ตารางที่ 7)

ตารางที่ 7 ตัวอย่างการกำหนดรหัสเพื่อกำหนดความสอดคล้องกับผลลัพธ์การเรียนรู้ที่คาดหวังและนำลงสู่แต่ละรายวิชา

K	ความรู้	SpS	Specific Skills	SS	Soft skill
K1	การใช้เหตุผลและปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง	SpS1	ปฏิบัติการพยาบาลตามจริยธรรม กฎหมาย และพรบ.วิชาชีพ	SS1	communication skill (Verbal, non- Verbal, one-way, two-way communication, relationship)

เมื่อกำหนดรหัสสำหรับทักษะความรู้ ทักษะเฉพาะ และความสามารถเชิงสมรรถนะเสร็จสิ้นแล้ว จะเป็นกระบวนการในการนำรหัสต่าง ๆ มาเชื่อมโยงกับผลลัพธ์การเรียนรู้ที่คาดหวังว่าในแต่ละข้อมีความต้องการทักษะความรู้ ทักษะเฉพาะ และความสามารถเชิงสมรรถนะอย่างไรเพื่อให้ง่ายและชัดเจนต่อการกำหนดผลลัพธ์ที่คาดหวังของแต่ละรายวิชา (ตารางที่ 8)

ตารางที่ 8 ตัวอย่างการกำหนด Expected learning outcomes and requirements of achievement

PLOs	Requirements		
	Knowledge	Specific skills	Generic skills
PLOs 2 อธิบายความรู้ที่เกี่ยวข้องกับศาสตร์ทางการพยาบาลและการผดุงครรภ์	K6, K9, K12, K13, K14, K18, K19, K20, K21, K22, K24, K25, K27, K29, K30,	SpS8, SpS9, SpS21	SS1, SS2, SS3, SS4, SS5, SS7, SS8, SS9,

การกำหนดความสอดคล้องของผลลัพธ์การเรียนรู้ที่คาดหวังและการกำหนด sub- ELOs เพื่อเป็นการกระจายผลลัพธ์การเรียนรู้ที่คาดหวังลงสู่รายวิชาซึ่งเป็นการกำหนดผลลัพธ์ที่ผู้เรียนจะต้องทำได้หลังจากการเรียนรู้เสร็จสิ้นในแต่ละรายวิชา ทั้งนี้ในแต่ละรายวิชาสามารถเลือกใช้ Sub-ELOs ที่เหมาะสมกับรายวิชานั้น ๆ ได้โดยไม่จำเป็นต้องวัดทุกข้อใน 1 รายวิชาแต่เมื่อประเมินภาพรวมจะต้องมีการวัดผลลัพธ์การเรียนรู้ที่คาดหวังทุกข้อ (ตารางที่ 9)

ตารางที่ 9 ตัวอย่างการกำหนดความสอดคล้อง Expected Learning Outcomes (ELOs) and Sub-Expected Learning Outcomes (sub- ELOs)

PLOS/ELOs	Sub-ELOs	Courses*
ELOs 2 อธิบายความรู้ที่เกี่ยวข้องกับศาสตร์ทางการพยาบาลและการผดุงครรภ์	1. อธิบายความรู้ที่เกี่ยวข้องกับศาสตร์ทางการพยาบาลและการผดุงครรภ์ได้ 2. ให้ความรู้ที่เกี่ยวข้องกับศาสตร์ทางการพยาบาลและการผดุงครรภ์แก่ผู้รับบริการได้	55202, 56203, 56304, 56201, 56202, 56204, 56302, 56403

* หมายเหตุ เป็นรหัสรายวิชาของหลักสูตรพยาบาลศาสตรบัณฑิต ที่จะวัดผลโดยใช้ PLOs/ELOs ข้อ 2

4. การวัดผลสัมฤทธิ์ (Course and Program assessment)

เป็นการวัดผลสัมฤทธิ์การจัดการเรียนการสอนโดยเน้นการตัดสินผลแบบอิงเกณฑ์ตามเกณฑ์ของวิทยาลัยเชียงราย และวัดผลการจัดการหลักสูตรโดยการวัดผลผลิตสุดท้ายตามรูปแบบที่สถาบันได้กำหนดไว้ ซึ่งในกระบวนการพัฒนาหลักสูตรแบบการศึกษาที่มุ่งผลลัพธ์ของคณะพยาบาลศาสตร์ วิทยาลัยเชียงรายยังไม่ได้ดำเนินการประเมินผลสัมฤทธิ์ที่เกิดขึ้น

บทสรุป

การพัฒนาหลักสูตรแบบการศึกษาที่มุ่งผลลัพธ์เกิดจากความต้องการของผู้ใช้บัณฑิต สภาพสังคม เศรษฐกิจ และปัญหาทางสุขภาพที่เปลี่ยนแปลงไปจึงมีความต้องการบัณฑิตพยาบาลที่มีสมรรถนะในการ ปฏิบัติการพยาบาลมากขึ้น กระบวนการพัฒนาหลักสูตรการศึกษาที่มุ่งผลลัพธ์ เป็นการออกแบบโดยการกำหนด ผลลัพธ์ที่คาดหวังไว้ ประกอบด้วยส่วนสำคัญ 3 ส่วน เรียกว่า Constructive Alignment ได้แก่ วัตถุประสงค์และ ผลการเรียนรู้ที่คาดหวัง การประเมินผู้เรียนตามผลลัพธ์ที่คาดหวัง และการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน ซึ่งในแต่ละขั้นตอนต้องมีความเชื่อมโยงและสอดคล้องกันเพื่อให้ได้บัณฑิตที่มีสมรรถนะตรงตามความต้องการของสถาบัน ซึ่งบทความนี้สามารถใช้เป็นแนวทางในการพัฒนาหลักสูตรแบบการศึกษาที่มุ่งผลลัพธ์สำหรับสถาบันที่สนใจได้

References

- Chiang Rai College. (2022). *Nursing curriculum* (Unpublished). Chiang Rai: Faculty of Nursing, Chiang Rai college.
- Gurukkal, R. (2020). Outcome- based education: An open framework. *Higher Education for the Future*, 7(1), 1-4. doi:10.1177/2347631119886402
- Jinruang, S., Naraphong, W., & Nithitanitwat, P. (2018). Outcome-based education in nursing science. *Journal of Pharpokklao Nursing College*, 29(2), 207- 216.
- Kaewsarn, P., Tubtheing, W., & Thongkumrod, R. (2016). Distance Learning System of Nursing Education and Thai Qualification for Higher Education (TQF: HEEd). *Journal of the Association of Researchers*, 21(2), 123- 134.
- Khanna, R., & Mehrotra, D. (2019). The road for quality improvement from traditional through competency based (CBE) towards outcome-based education (OBE) in dentistry. *Journal of Oral Biology and Craniofacial Research*, 9, 139- 142.
- Office of the National Economic and Social Development Council. (2019). *Report on population projections of Thailand 2010-2040* (Rev. ed.). Bangkok: Office of the Pattanakarn Council National Economy and Society.
- Premalatha, K. (2019). Course and program outcomes assessment methods in outcome-based education: A review. *Journal of Education*, 199(3), 111-127.
- Sawaengdee, K. (2017). Crisis of nursing shortage in health service facilities under office of permanent secretary, Ministry of Public Health: Policy recommendation. *Journal of Health Science*, 26, 456- 468.
- Singh, M., & Ramya, K. R. (2011). Outcome based education. *International Journal of Nursing Education*, 3(2), 87- 91.
- Tan, K., Chan, C.M., Subramaniam, P., & Ping, W. L. (2018). The effectiveness of outcome based education on the competencies of nursing students: A systematic review. *Nurse Education Today*, 64, 180- 189. doi: 10.1016/j.nedt.2017.12.030
- Thadakant, S. (2020). *Outcome based education and AUN- QA*. In T. Thongsawas (Chair), OBE Workshop (Symposium). Chiang Rai College.

Thailand Nursing and Midwifery Council. (2021). *Accreditation guide for professional education institutions of nursing and midwifery* (Rev. ed.). Nonthaburi: Golden Point.

Tyler, R. W. (1949). *Basic principles of curriculum and instruction*. Chicago: The University of Chicago press.